

Innspill til integreringsmeldingen

Flyktningtjenesten, Haugesund kommune har følgende innspill til regjeringens integreringsmelding:

- 1. utfordringer i integreringsarbeidet og hva som skal til for å gjøre det enda mer effektivt, samordnet og målrettet. Her er vi interessert i både det som er rettet mot integrering til arbeid og aktivitet, og i integrering til fellesskap, tilhørighet og deltakelse i samfunnet.**

Bosetting:

- At god faglighet i bosettings- og integreringsarbeidet gjennom svingningene i bosettingstall sikres gjennom at utvalgte kommuner blir prioritert i tider med lave bosettingstall. På denne måten kan nasjonal og regional fagkompetanse opprettholdes når ankomstene igjen øker. Disse kommunene vil da kunne brukes som kunnskaps- og erfaringsformidlere ovenfor mindre, mer uerfarne kommuner. Dette vil kunne sikre faglig kvalitet, effektivitet og forutsigbarhet i henhold til nasjonale målsettinger.
- For å kunne sikre god og treffsikker bosetting vil det være nødvendig med statlige ordninger knyttet til boligsituasjonen for kommunene. For bosatte flyktninger vil det kunne være viktig å bo godt kommunalt, og treffsikre ordninger som kan sikre for eksempel overføringsflyktninger bør prioriteres. Det bør i større grad legges til rette for at den enkelte flyktningsfamilie kan kjøpe sin egen bolig.

Kvalifisering:

- Kommunen kan ikke lengre, iht Integreringsloven, gjøre individuelle vurderinger når det gjelder introduksjonsprogrammets lengde, dette er fastsatt ut fra medbrakt utdanningsbakgrunn. Svært mange av de som har kollektiv beskyttelse har kun mulighet til å få 6 mnd+6 mnd introduksjonsprogram. Dette er ofte ikke nok, utdanningsbakgrunn er en faktor som bør vurderes når det gjelder programmets lengde, men ikke den eneste.
- Kortvarige oppholdsvedtak (1-årige vedtak) står på mange måter opp mot langvarig integrering som kommunene arbeider for. En må ha to tanker i hodet samtidig, tenke integrering og kvalifisering samtidig som en ikke har godt nok kunnskapsgrunnlag å vite noe om varigheten på oppholdet. Her vil det være viktig med gode og tydelige føringer fra sentrale myndigheter om hva som skal prioriteres.
- Ved kollektiv beskyttelse bør en fra første dag snakke om retur. I hvilken grad skal kvalifisering for arbeid etter en eventuell retur inngå som en del av kvalifiseringen? En legger i dag stor vekt på den norske modellen og langvarig integrering i det norske samfunnet. Når retur er aktuelt burde myndighetene også ta høyde for kvalifisering som kan være relevant ved hjemreise. Den norske modellen sikter på langsiktig integrering, mens det internasjonale prosjektet i etter krisen i Ukraina sikter mer midlertidig. Fylkeskommunen gir yrkesopplæring. Dersom en har fullført videregående skole har en ikke rett. Burde vi i større grad tenkt på omskolering?

- Alle ledd i kvalifiseringsarbeidet må få gode og samsvarende føringer fra myndighetene. Et slikt samarbeid vil kunne bidra til å utnytte potensialet i de ulike sektorene og også i større grad sikre effektiv kvalifisering på flere arenaer.
- 2. Læringspunkter etter håndteringen både av pandemien og de høye ankomstene fra Ukraina. Hva har fungert godt og hva må bli bedre for at vi skal være godt forberedt for nye beredskapssituasjoner? Er det noen av de midlertidige endringene i lover eller praksis som bør tas inn i det ordinære systemet?**
- At god faglighet i bosettings- og integreringsarbeidet gjennom svingningene i bosettingstall sikres gjennom at utvalgte kommuner blir prioritert i tider med lave bosettingstall. På denne måten kan nasjonal og regional fagkompetanse opprettholdes når ankomstene igjen øker. Disse kommunene vil da kunne brukes som kunnskaps- og erfaringsformidlere ovenfor mindre, mer uerfarne kommuner. Dette vil kunne sikre faglig kvalitet, effektivitet og forutsigbarhet i henhold til nasjonale målsettinger.
 - Erfaringer og kompetanse fra 1990-tallet når det gjelder håndtering av kollektiv beskyttelse bør i større grad synliggjøres. En situasjon med bosetting av flyktninger parallelt med returarbeid vil være krevende for kommunene og kreve ny og oppdatert kunnskap.
 - Pandemiberedskapen og erfaring fra dette arbeidet har i stor grad vært overførbart til flyktningkrisen og blitt implementert i arbeidet i kommunen. Denne erfaringen vil det kunne være nyttig å opprettholde.
 - Jevnlige møter med Statsforvalter og på ministernivå har vært et viktig moment for å formidle god og samordnet informasjon og føringer til kommunene på integreringsfeltet i situasjonen det siste året.
 - Vår erfaring fra denne flyktningkrisen var at kommunen ventet lenge på fordelinger. Kommunen var klar, men andre overordnede systemer virket ikke. Kommunen måtte i stor grad håndtere oppgaver som ikke er lagt til dette nivået, noe som var utfordrende. Et læringspunkt vil kunne være å ha beredskap for dette.
 - Midlertidig lovverk har etter forholdene fungert godt. Imidlertid har det vært uklarheter rundt enkelte punkter som ved en annen anledning bør klargjøres tidligere.
 - Ved kollektiv beskyttelse og korte oppholdstillatelser er det et dilemma at lovverket legges opp etter arbeidslinja, mens en samtidig får kortvarige oppholdstillatelser. Arbeidslinja vs bistandsarbeid på norsk jord?
 - Vi etterlyser en nasjonal strategi for håndtering av nye, høye ankomster av andre grupper flyktninger, for eksempel klimaflyktninger andre deler av verden. Dette vil kunne by på nye og større utfordringer.

Med hilsen

Gjertrud Bua Larsson
Avdelingsleder Flyktningtjenesten

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Mottaker:
Arbeids- og
Inkluderingsdepartementet